

**Bielsko-Bialski Model Doradztwa Zawodowego
jako przykład integracji środowiska lokalnego
na rzecz wspierania uczniów szkół
podstawowych w podejmowaniu decyzji
edukacyjnych adekwatnych do potrzeb
lokalnego rynku pracy.**

Agnieszka Herma

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2023

Redakcja merytoryczna

Dorota Jastrzębska

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2023

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons

[Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC)

Publikacja powstała w ramach projektu „Wsparcie kadry jednostek samorząd terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap”

Projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w partnerstwie ze Związkiem Miast Polskich, w ramach Osi Priorytetowej II, Działania 2.10, Program Operacyjny WIEDZA – EDUKACJA – ROZWÓJ na lata 2014–2020.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

I. Spis treści

I. Opis dobrej praktyki.....	4
1. Charakterystyka lokalnego systemu.....	6
2. Problem, który był powodem wdrożenia innowacji	6
3. Na czym polega zastosowane rozwiązanie?	6
4. Jakie efekty osiągnięto?	6
5. Ile to kosztowało?	6
6. Dlaczego warto promować to rozwiązanie?	7
7. Zalecenia dotyczące replikacji	7
II. Dane kontaktowe osoby, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania.....	7
III. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją.....	8

1. Opis dobrej praktyki

Pierwszym etapem pracy nad modelem była diagnoza potrzeb uczniów szkół podstawowych w zakresie doradztwa przeprowadzona w grudniu 2022 r. przez Zespół Projektowy złożony z reprezentantów Wydziału Edukacji i Sportu w Bielsku-Białej oraz Dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Narzędzie diagnostyczne w postaci ankiety internetowej zostało przygotowane przy współpracy z koordynatorem sieci doradców zawodowych z Bielsko-Bialskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz Dyrektorem Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Objęci diagnozą respondenci wskazali na konieczność intensyfikacji współpracy szkół podstawowych oraz technicznych i branżowych z instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami. Uczniowie i ich rodzice wskazywali w ankiecie na konieczność szerszego upowszechnienia informacji o ofercie szkół technicznych i branżowych funkcjonujących w mieście oraz organizację wydarzeń mających na celu przybliżenie specyfiki kształcenia na tym etapie edukacyjnym. Doradcy zawodowi i nauczyciele deklarowali potrzebę wsparcia w zakresie dostępności narzędzi diagnostycznych, metodycznych oraz poszerzenia funkcjonującej sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych o nauczycieli wychowawców.

Biorąc pod uwagę powyższe wskazania w styczniu 2023r. Zespół Projektowy opracował projekt *Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego*. Został on skonsultowany z instytucjami działającymi w ramach *Partnerstwa na rzecz lokalnego rynku pracy* podpisanego przez: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej z Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Powiatowy Urząd Pracy, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Bielsku-Białej, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy oraz Powiatową Poradnię Psychologiczno–Pedagogiczną w Czechowicach-Dziedzicach. Wszyscy interesariusze Partnerstwa zaakceptowali założenia modelu, który następnie zaprezentowano dyrektorom szkół podstawowych, ponadpodstawowych, doradcom zawodowym, nauczycielom wychowawcom i reprezentantom pracodawców na konferencji, która odbyła się w dniu 28 lutego 2023 r. w obecności przedstawicieli władz miasta w budynku Miejskiego Ratusza. Zaprezentowane na spotkaniu założenia modelu, zostały przez dyrektorów przekazane radom pedagogicznych w marcu 2023 r. i włączone do planów nadzoru pedagogicznego na kolejny rok szkolny.

W Bielsko-Bialskim Modelu Doradztwa Zawodowego zakłada się następujące działania:

- ułatwianie dostępu do aktualnych informacji o edukacyjnej ofercie szkół technicznych i branżowych oraz utworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i współpracy pomiędzy doradcami zawodowymi i wychowawcami;
- podejmowanie wspólnych inicjatyw z udziałem instytucji działających w ramach „Partnerstwa dla lokalnego rynku pracy”;
- pozyskiwanie środków finansowych na działania w obszarze doradztwa zawodowego;
- organizowanie cyklicznych wydarzeń, których celem jest prezentacja i promocja szkolnictwa zawodowego;
- rozwijanie umiejętności podejmowania trafnych decyzji edukacyjno – zawodowych uczniów i wychowanków.

W celu ułatwienia dostępu do aktualnych informacji o edukacyjnej ofercie szkół technicznych i branżowych w marcu 2023r. dokonano modyfikacji miejskiej platformy internetowej <https://eduportal.bielsko.pl/> poprzez utworzenie bazy informacji o szkołach ponadpodstawowych w zakładce <https://eduportal.bielsko.pl/szkolnictwo-zawodowe-w-bielsku-bialej> Szkoły zaprezentowały w tym miejscu swoją ofertę poprzez umieszczenie wirtualnego spaceru po szkole, filmu prezentującego profil szkoły przygotowanego i realizowanego przez uczniów lub wywiadów z absolwentami. Rodzice uczniów szkół podstawowych otrzymali za pośrednictwem dziennika elektronicznego informację o ofercie szkół zamieszczonej na platformie oraz informacje o harmonogramie dni otwartych organizowanych w szkołach ponadpodstawowych <https://eduportal.bielsko.pl/dni-otwarte-w-szkolach-ponadpodstawowych>.

Inicjatywy podejmowane z udziałem instytucji działających w ramach „Partnerstwa dla lokalnego rynku pracy” koncentrują się wokół wypracowania standardów rozpoznawania predyspozycji i mocnych stron uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych. Ostatecznym terminem określenia tych standardów przyjętym w Harmonogramie Działań Rozwojowych jest luty 2024 r.

Wspierając doradców zawodowych i nauczycieli doradztwa oraz nauczycieli wychowawców w marcu 2023 r. na platformie miejskiej umieszczono link do bazy rekomendowanych materiałów z zakresu doradztwa zawodowego <https://eduportal.bielsko.pl/partnerstwo-na-rzecz-lokalnego-ryнку-pracy>. Baza ta jest sukcesywnie wzbogacana o narzędzia, testy i multimedia przesyłane na bieżąco przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy oraz członków sieci współpracy i samokształcenia dla doradców, działającej przy Bielsko-Bialskim ośrodku Doskonalenia Nauczycieli.

Wśród cyklicznych wydarzeń, których celem jest prezentacja i promocja szkolnictwa zawodowego funkcjonującego w Bielsku-Białej są wycieczki zawodoznawcze dla doradców zawodowych i nauczycieli doradztwa zawodowego. W okresie od 1 do 28 kwietnia 2023 r. odbyło się pięć wycieczek w trakcie których dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie prezentowali osiągnięcia szkół, realizowane projekty unijne i zapraszali do zwiedzania klasopracowni oraz warsztatów. Linki do relacji z tych wydarzeń zostały umieszczone na miejskiej platformie <https://eduportal.bielsko.pl/partnerstwo-na-rzecz-lokalnego-ryнку-pracy>.

Kolejnym ważnym cyklicznym wydarzeniem włączonym do modelu jest Kongres Aktywnej Młodzieży KAM BB, którego trzecia edycja odbyła się 7 czerwca 2023 r. Celem tego wydarzenia jest upowszechnienie wiedzy na temat kompetencji kluczowych i uświadomienie ich interdyscyplinarnego charakteru oraz ich wpływu na podejmowane przez uczniów decyzje edukacyjne i zawodowe. Pierwszą część kongresu stanowią zawsze warsztaty dla młodzieży w tym roku poświęcone kształtowaniu kompetencji przyszłości. W drugiej turze warsztatów uczniowie tworzą "Profil kompetencyjny przyszłego pracownika". Zadaniem uczniów jest stworzenie charakterystyk kompetencyjnych w ramach poszczególnych zawodów. Po części oficjalnej z udziałem władz miasta, dyrektorów szkół, nauczycieli, uczniów i przedstawicieli pracodawców następuje podsumowanie warsztatów uczniowskich, a następnie panel wykładowy, w którym swoje wystąpienia prezentują przedstawiciele różnorodnych branż działających w regionie, prezentując młodzieży specyfikę oferowanych przez nich miejsc pracy i pokrótce przybliżają wymagania stawiane potencjalnym pracownikom ich firmy. KAM BB jest doskonałą okazją do wymiany informacji i wzajemnych oczekiwań pomiędzy przedstawicielami szeroko rozumianej edukacji i przedstawicielami instytucji rynku pracy.

2. Charakterystyka lokalnego systemu

Bielsko-Bialski Model Doradztwa Zawodowego powstał jako odpowiedź na potrzeby lokalnego rynku pracy zdiagnozowane w toku tworzenia *Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku*. Jednym z głównych jej założeń jest zwiększanie dostępności oraz jakości usług opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych poprzez lepszą integrację oferty edukacyjnej z potrzebami i oczekiwaniami lokalnego rynku pracy. Wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w ramach *Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego* zostały więc tak dobrane, aby służyły usprawnieniu procesu zarządzania oświatą, wpisując się w strategię rozwoju miasta.

3. Problem, który był powodem wdrożenia innowacji

Powodem wdrożenia innowacyjnego modelu doradztwa w Bielsku-Białej była nieadekwatność wyborów edukacyjnych podejmowanych przez uczniów szkół podstawowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

4. Na czym polega zastosowane rozwiązanie?

Zastosowane rozwiązanie polegało na wielokierunkowym wsparciu nauczycieli i doradców zawodowych w realizacji zadań doradczych w celu zapewnienia uczniom bielskich szkół jak najlepszego wsparcia w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

W *Bielsko-Bialskim Modelu Doradztwa Zawodowego* założono więc szereg narzędzi i rozwiązań zarządczych sprzyjających osiągnięciu tego celu, wśród nich wymienić należy:

- a. organizację i koordynację działań doradców zawodowych zatrudnionych w bielskich szkołach;
- b. opracowanie i publikowanie materiałów pozwalających poznać uczniom i rodzicom bielską ofertę edukacyjną i potencjał lokalnego rynku pracy;
- c. organizowanie cyklicznych wydarzeń pozwalających na spotkania uczniów, rodziców i pracodawców;
- d. tworzenie regionalnych porozumień.

5. Jakie efekty osiągnięto?

Efektom działań podjętych w toku wdrażania *Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego* jest szersze upowszechnienie wśród rodziców i uczniów bardziej szczegółowej informacji o ofercie edukacyjnej miasta. Umieszczenie w jednym miejscu w Internecie <https://eduportal.bielsko.pl/> odnośników do stron promujących szkoły zawodowe i techniczne, harmonogramu *Dni otwartych* oraz sprawozdań z *wycieczek zawodoznawczych* ułatwiło rodzicom i uczniom wspólne podejmowanie decyzji edukacyjnych. Nauczyciele i doradcy zawodowi uznali to źródło informacji za wygodne w codziennym stosowaniu w doradztwie indywidualnym i grupowym.

6. Ile to kosztowało?

Opracowanie i wdrożenie *Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego* oraz zaplanowane w nim działania informacyjne i merytoryczne zrealizowano bez zaangażowania środków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

7. Dlaczego warto promować to rozwiązanie?

Wdrożenie opisanego modelu doradztwa pozwala ograniczyć ryzyko nieadekwatności wyborów edukacyjnych podejmowanych przez uczniów szkół podstawowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

O innowacyjności rozwiązań przyjętych w opisywanym modelu świadczy zaangażowanie w proces wzmacniania doradztwa zawodowego, szerokiej grupy interesariuszy z obszaru rynku pracy i edukacji. Współpraca Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach, Cechem Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Powiatowym Urzędem Pracy, Bielsko-Bialskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Bielsku-Białej, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy oraz Powiatowej Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej w Czechowicach-Dziedzicach służy wymianie doświadczeń i wypracowaniu wspólnych narzędzi wspierających doradztwo zawodowe.

Skuteczność tego rozwiązania jest już widoczna z perspektywy wyborów dokonywanych obecnie przez uczniów w toku bieżącej rekrutacji, wśród których coraz częściej pojawiają się szkoły techniczne. Ostatecznie jednak o skuteczności tego rozwiązania będzie można przesądzić dopiero po zakończonej rekrutacji.

Zastosowanie w procesie organizacji, realizacji i dokumentacji opisanego modelu doradztwa, platformy internetowej i różnorodnych narzędzi IT, umożliwi replikację tego rozwiązania w dowolnej jednostce samorządowej, będącej miastem na prawach powiatu. W mniejszych samorządach problemem może być uzyskanie pełnej informacji o ofercie edukacyjnej dostępnej w okolicznych szkołach.

8. Zalecenia dotyczące replikacji

Ograniczeniem w replikacji opisanego modelu doradztwa jest wielkość samorządu, która determinuje liczbę szkół dostępnych na jego terenie szkół technicznych i branżowych oraz pracodawców chętnych do podjęcia współpracy w obszarze doradztwa.

Drugim ograniczeniem jest stan infrastruktury informatycznej umożliwiającej stworzenie platformy internetowej, które zawierałaby wszystkie informacje o ofercie szkół i pracodawców współpracujących w ramach lokalnych porozumień na rzecz doradztwa zawodowego.

II. Dane kontaktowe osoby, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania

1. Imię i nazwisko: Agnieszka Herma
2. Funkcja: Dyrektor Bielsko-Bialskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Bielsku-Białej
3. Adres: ul. Piastowska 21, 43-300 Bielsko-Biała
4. E-mail: bbodn@cuw.bielsko-biala.pl

III. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją

Podmioty zainteresowane replikacją rozwiązań mogą kontaktować się w sprawie wypracowanych dokumentów i materiałów:

- Opis działań podejmowanych w modelu w ramach *Partnerstwa na rzecz lokalnego rynku pracy* - <https://eduportal.bielsko.pl/partnerstwo-na-rzecz-lokalnego-ryнку-pracy>
- Zestawienie oferty edukacyjnej szkół - <https://eduportal.bielsko.pl/szkolnictwo-zawodowe-w-bielsku-bialej>
- Relacje z wycieczek zawodoznawczych - <https://eduportal.bielsko.pl/aktualnosci/i-wycieczka-zawodoznawcza-dla-doradcow-zawodowych-i-nauczycieli-doradztwa-zawodowego-pracujacych-w-szkolach-podstawowych>
- Relacja z Kongresu Aktywnej Młodzieży KAM BB - <https://eduportal.bielsko.pl/aktualnosci/kongres-aktywnej-mlodziezy-kam-bb-2023-kompetentnie-i-kluczowo-o-przyszlosci>
- Materiały pomocnicze dla doradców zawodowych - https://wakelet.com/@Partnerstwo_na_rzecz_lokalnego_ryнку_pracy_w_BielskuBialej_i_Powiecie_Bielskim205